

نگاهی کوتاه به تحولات بازار کار در فصل نخست ۱۳۹۵

شامل:

- اشتغال و بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کشور
- شاغلان و جوانان بیکار ۱۵-۲۹ ساله کشور
- نرخ بیکاری و مشارکت اقتصادی در استان تهران و کل کشور
- اشتغال در بخش های عمده اقتصادی کشور
- ارزش افزوده و اشتغال در بخش های عمده اقتصادی کشور

جدول ۱- مقایسه اشتغال و بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر کشور

تغییر	مقدار	بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۴	
	۷۰۳،۴۶۳	۶۵،۲۰۱،۰۱۳	۶۴،۴۹۷،۵۵۰	جمعیت ده ساله و بیشتر
	۱،۲۴۵،۳۳۱	۲۵،۷۵۴،۴۰۰	۲۴،۵۰۹،۰۶۹	جمعیت فعال
	۷۴۲،۸۱۲	۲۲،۶۰۴،۷۱۸	۲۱،۸۶۱،۸۳۶	جمعیت شاغل
	۵۰۲،۴۴۹	۳،۱۴۹،۶۸۲	۲،۶۴۷،۲۳۳	جمعیت بیکار
	۱.۴	۱۲.۲	۱۰.۸	نرخ بیکاری (%)
	۱.۵	۳۹.۵	۳۸	نرخ مشارکت اقتصادی (%)

در فصول نخست سالهای ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

نکات مهم:

- در بهار سال ۱۳۹۵ از جمعیت ۶۵.۲ میلیون نفری ده ساله و بالاتر، ۲۵.۷ میلیون نفر فعال هستند که ۲۲.۶ میلیون نفر از جمعیت فعال، شاغل و مابقی یعنی ۳.۱ میلیون نفر بیکار هستند.
- جمعیت فعال کشور در فصل نخست سال ۱۳۹۵، تقریباً ۵.۱ درصد رشد را نسبت به بهار سال ۱۳۹۴ تجربه کرده که بخش عمده آن ناشی از افزایش جمعیت شاغل بوده است. بیش از ۶۰ درصد افرادی را که در این فصل وارد جمعیت فعال کشور شده‌اند، گروه شاغلان تشکیل می‌دهد.
- رشد ۳.۴ درصدی جمعیت شاغل در بهار سال ۱۳۹۵ در مقابل رشد ۱۹ درصدی جمعیت بیکار نشان می‌دهد تعداد بیکاران در مقایسه با جمعیت شاغل با شیب بیشتری در حال افزایش است.
- آمار بیکاری فصل نخست سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که ۲.۱ میلیون نفر از بیکاران را مرد و یک میلیون نفر را زن تشکیل می‌دهد و ۱۲ واحد درصد از افزایش ۱۹ درصدی جمعیت بیکار در این فصل در مقایسه با فصل اول ۱۳۹۴ ناشی از افزایش تعداد بیکاران مرد و ۷ واحد درصد بدلیل افزایش تعداد زنان بیکار بوده است.
- نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال (نرخ بیکاری) در بهار سال ۱۳۹۵، ۱۲.۲ درصد برآورده شده که نسبت به سال قبل ۱.۴ واحد درصد رشد داشته است.
- نرخ مشارکت اقتصادی کشور (نسبت جمعیت فعال به کل جمعیت ده ساله و بیشتر) نیز در بهار سال ۱۳۹۵ نسبت به سال قبل ۱.۵ واحد درصد افزایش یافته و به ۳۹.۵ درصد رسیده است.

جدول ۲- مقایسه شاغلان و بیکاران جوان ۲۹-۱۵ ساله کشور
در فصول نخست سالهای ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵

تغییر		بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۴	
درصد	مقدار			
۰.۱۱	۸،۱۰۱	۷،۱۹۳،۲۱۲	۷،۱۸۵،۱۱۱	جمعیت فعال
-۳.۱	-۱۷۳،۵۴۴	۵،۴۰۲،۱۰۲	۵،۵۷۵،۶۴۶	جمعیت شاغل
۱۱.۳	۱۸۱،۶۴۵	۱،۷۹۱،۱۱۰	۱،۶۰۹،۴۶۵	جمعیت بیکار
۲.۵ واحد درصد		۲۴.۹	۲۲.۴	نرخ بیکاری (%)

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

نکات مهم:

- در بهار سال ۱۳۹۵ حدود ۱۸۲ هزار نفر به جمعیت بیکاران جوان در گروه سنی ۲۹-۱۵ ساله در مقایسه با فصل اول ۱۳۹۴ اضافه شده که ۸ هزار نفر از آن را تازه واردان به بازار کار و ۱۷۳.۵ هزار نفر از آن مربوط به از دست دادن شغل ۱۷۳.۵ هزار نفر جوان در این گروه سنی است.
- ۶۴ درصد از بیکاران جوان ۲۹-۱۵ ساله را در بهار ۱۳۹۵، مردان و ۳۶ درصد را زنان بیکار جوان تشکیل می دهد که در مقایسه با فصل مشابه سال ۱۳۹۴، تعداد ۹۳ هزار نفر به تعداد بیکاران جوان مرد و ۸۸ هزار نفر نیز به تعداد بیکاران جوان زن افزوده شده است.
- نرخ بیکاری مردان جوان در این گروه سنی در فصل نخست سال ۱۳۹۵ از ۱۸.۱ درصد فصل مشابه ۱۳۹۴ به ۲۰.۳ درصد افزایش یافته اما نرخ بیکاری زنان جوان از ۴۳.۱ درصد در فصل بهار ۱۳۹۴ به ۴۲ درصد رسیده که موید ۱.۱ واحد درصد کاهش است. شایان ذکر است نرخ بیکاری زنان جوان ۲۹-۱۵ ساله بیش از دوبرابر نرخ بیکاری مردان در همین گروه سنی است.

جدول ۳- مقایسه نرخ بیکاری و مشارکت اقتصادی در استان تهران و کل کشور
طی فصول نخست ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵- درصد

تغییرات (واحد درصد)	بهار ۱۳۹۵	بهار ۱۳۹۴	شاخص	
۶.۱	۱۳.۵	۷.۴	نرخ بیکاری	استان
۴.۳	۴۰.۵	۳۶.۲	نرخ مشارکت اقتصادی	تهران
۱.۴	۱۲.۲	۱۰.۸	نرخ بیکاری	کل کشور
۱.۵	۳۹.۵	۳۸	نرخ مشارکت اقتصادی	

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

نکات مهم:

- نرخ بیکاری استان تهران در بهار سال ۱۳۹۵، معادل ۱۳.۵ درصد برآورد شده که برخلاف بهار سال ۱۳۹۴ که کمتر از نرخ بیکاری کل کشور بود، ۱.۳ واحد درصد بیشتر از نرخ بیکاری کل کشور است.
- افزایش نرخ بیکاری در استان تهران با افزایش ۴.۳ واحد درصدی نرخ مشارکت اقتصادی همراه بوده و برخلاف رویه مشابه در فصل نخست سال ۱۳۹۴، نرخ مشارکت اقتصادی در استان تهران نسبت به کل کشور بهبود داشته است.
- با توجه به دو مورد فوق، استان تهران در فصل ابتدایی سال ۱۳۹۵، در تضعیف نرخ بیکاری و همچنین تقویت نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور اثر گذار بوده است.

جدول ۴- سهم اشتغال در بخش های عمده اقتصادی کشور
در فصول نخست سالهای ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵

بخش	بهار ۱۳۹۴		بهار ۱۳۹۵		تغییرات	
	تعداد (میلیون نفر)	سهم (%)	تعداد (میلیون نفر)	سهم (%)	تعداد (%)	سهم (واحد درصد)
کشاورزی	۴.۱۸	۱۹.۲	۱۲۵.۱۹۱	۱۹.۱	۳.۱	-۰.۱
صنعت	۷.۲	۳۳.۰	۹۹.۱۶۵	۳۱.۴	-۱.۲۵	-۱.۶
خدمات	۱۰.۴۶	۴۷.۹	۷۱۱.۹۰۱	۴۹.۴	۶.۱	۱.۵

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

نکات مهم:

- در بهار سال ۱۳۹۵ در مقایسه با بهار سال ۱۳۹۴، از تعداد شاغلان بخش صنعت کاسته و در مقابل به تعداد شاغلان بخش های کشاورزی و بخش خدمات افزوده شده است.
- بخش خدمات با دارا بودن نزدیک به ۵۰٪ از شاغلان کشور در فصل نخست ۱۳۹۵، بخش مسلط در اشتغالزایی کشور است.
- تعداد شاغلان کشور در فصل ابتدایی سال ۱۳۹۵ در مقایسه با فصل مشابه سال ۱۳۹۴، ۳.۱ درصد افزایش یافته که ۲.۹ واحد درصد از این رشد ناشی از افزایش اشتغال در بخش خدمات کشور بوده است.
- در فصل نخست سال ۱۳۹۵ نسبت به فصل اول ۱۳۹۴، حدود ۱۰۰ هزار نفر از اشتغال بخش صنعت کاسته شده که می تواند ناشی از عوامل مختلف از جمله تعدیل نیروی کار یا تعطیلی برخی از واحدهای بخش صنعت باشد.
- علی رغم افزایش ۱۲۵ هزار نفری تعداد شاغلان در بخش کشاورزی در بهار ۱۳۹۵، سهم این بخش در اشتغال کشور به میزان ۰.۱ واحد درصد کاهش یافته است.

جدول ۵- مقایسه رشد ارزش افزوده و اشتغال در بخش های عمده اقتصادی کشور

در فصول نخست سالهای ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ به قیمت های ثابت ۱۳۷۶- میلیون نفر- میلیارد ریال

درصد تغییرات		بهار ۱۳۹۵		بهار ۱۳۹۴		بخش / گروه
ارزش افزوده	اشتغال	ارزش افزوده	اشتغال	ارزش افزوده	اشتغال	
۴.۰	۳.۱	۱۵,۶۲۸	۴.۳۱	۱۵,۰۲۸	۴.۱۸	کشاورزی
۸.۸	-۱.۲۵	۴۷,۴۳۴	۷.۱۱	۴۳,۶۱۶	۷.۲	صنعت
۲.۹	۶.۱	۱۱۱,۴۱۴	۱۱.۱	۱۰۸,۳۱۱	۱۰.۴۶	خدمات
۴.۴	۳.۴	۱۷۶,۱۳۲	۲۲.۶	۱۶۸,۷۰۲	۲۱.۸	کل بخش ها

منبع داده ها: مرکز آمار ایران

نکات مهم:

- در بهار سال ۱۳۹۵ تنها بخشی که بالاترین رشد ارزش افزوده را در مقابل کاهش تعداد شاغلان دارا بود، بخش صنعت بوده است. بر اساس داده های مرکز آمار ایران، بخش یا گروه صنعت در بر گیرنده فعالیت های صنعت، معدن، استخراج نفت و گاز طبیعی، تامین آب، برق، گاز طبیعی و ساختمان است که همه این فعالیت ها به استثنای ساختمان و سایر معادن، با رشد مثبت ۴.۲ درصد (فعالیت صنعت) تا رشد ۵۷.۳ درصد (فعالیت استخراج نفت و گاز طبیعی همراه بوده اند و فقط دو فعالیت ساختمان و سایر معادن (بجز استخراج نفت و گاز طبیعی) به ترتیب رشد های منفی ۸.۸ درصد و منفی ۵.۶ درصدی را در این فصل در مقایسه با فصل اول ۱۳۹۴ داشته اند.
- بیشترین سهم اشتغال و ارزش افزوده در فصل نخست سال ۱۳۹۵ متعلق به بخش خدمات بوده که سهم ۶۳ درصدی را در تولید ناخالص داخلی و سهم ۴۹ درصدی را در اشتغال کشور در اختیار دارد.